

Gryfino, dn.06.02.2020 r.

BRZ.0003.72.2020

**Pan
Wojciech Długoborski
Radny Rady Powiatu w Gryfinie**

Dotyczy: interpretacji nr 72/20 z dnia 30 stycznia 2020 r.

Odnosząc się do Pana interpelacji w sprawie funkcjonowania i finansowania Powiatowego Zakładu Aktywności Zawodowej w Gryfinie uprzejmie informuję, iż:

Pomimo wielu instytucji na terenie Powiatu Gryfińskiego działających na rzecz osób niepełnosprawnych brak było jednostki, która realizowałaby zadania względem osób niepełnosprawnych, które mogłyby znaleźć na miejscu zatrudnienie oraz nabywać dobre nawyki społeczno – zawodowe. PZAZ tworzony został w celu zaoferowania osobom zaliczonym do znacznego stopnia niepełnosprawności oraz zaliczonym do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną możliwości zatrudnienia i rehabilitacji poprzez zapewnienie im rehabilitacji społecznej, zawodowej i leczniczej. Służy on przygotowaniu osób niepełnosprawnych do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy i prowadzenia niezależnego życia wśród ogółu społeczeństwa poza zakładem m.in. poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych. PZAZ jest typowym przedsiębiorstwem społecznym – jego cele społeczne polegające na tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz zapewnieniu pracownikom – uczestnikom PZAZ szans na integrację społeczną i zawodową, osiągnęte są dzięki działalności ekonomicznej. W tym sensie działalność gospodarczą PZAZ należy traktować jako instrument służący wyłącznie do osiągnięcia celów społecznych. Pomysł utworzenia PZAZ wynikał ze zdiagnozowanych potrzeb osób niepełnosprawnych i został wpisany w cel strategii rozwiązywania problemów społecznych . W powiecie funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej w Gryfinie i Goszkowie, w których łącznie jest 65 uczestników ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Uczestnicy powinni podjąć zatrudnienie w zakładach pracy chronionej ZAZ-ach czy otwartym rynku pracy. Ponadto na terenie powiatu są dwie szkoły specjalne, których absolwenci corocznie nie znajdują zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

W powiecie znajdują się również cztery DPS-y w tym dwa: w Nowym Czarnowie i Moryniu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Na terenie powiatu gryfińskiego niewiele jest zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne, a nie ma wcale takich gdzie zatrudnienie znalazłaby osoba z niepełnosprawnością intelektualną. Powstanie PZAZ-u doprowadziło zatem do niwelacji następujących problemów, które zostały zdiagnozowane na wcześniejszym etapie: a) niewystarczająca ilość miejsc pracy skierowanych do osób niepełnosprawnych na terenie powiatu gryfińskiego, b) niewystarczające ramy funkcjonowania placówek związanych z warsztatami terapii zajęciowej, która nie przygotowuje w wystarczającym stopniu do funkcjonowania osoby niepełnosprawnej na normalnym rynku pracy, c) brak miejsca, w którym osoby niepełnosprawne mogłyby funkcjonować na prawach rynkowych związanych z zatrudnieniem a jednocześnie rehabilitacją i dostępem do odpowiedniego sprzętu, d) brak instytucji na rynku powiatu gryfińskiego, która zechciałaby kompleksowo zajmować się pomocą powrotu na rynek pracy osobom niepełnosprawnym.

Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Gryfinie uzyskał status zakładu aktywności zawodowej 27 grudnia 2018r. W grudniu 2018r. zatrudnienie znalazło w nim 37 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Od 30 kwietnia 2019 r. zatrudnione zostały dodatkowo jeszcze 3 osoby. Zwiększenie zatrudnienia podyktowane było przede wszystkim potrzebami osób niepełnosprawnych chcących podjąć pracę w PZAZ dla których zakład jest miejscem w którym mogą się realizować społecznie jak i zawodowo oraz wskaźnikiem wykazanym we wniosku o dofinansowanie ze środków PFRON kosztów utworzenia i działania zakładu aktywności zawodowej do Urzędu Marszałkowskiego. Część pracowników PZAZ-u pochodzi ze struktur obecnie funkcjonujących WTZ w Gryfinie, gdzie na co dzień w formie warsztatów osoby te nabywają wiedzę i kompetencje w określonych dziedzinach, ale także z DPS-ów jak i osób rekrutowanych ze środowiska lokalnego (powiatu gryfińskiego)

Utworzenie PZAZ-u w znaczny sposób przyczyniło się do rozszerzenia siatki pomocy osobom niepełnosprawnym w zakresie aktywizacji i rehabilitacji społeczno - zawodowej. Uważam, iż w chwili obecnej oferta ilości miejsc pracy w PZAZ-ie jest adekwatna do potrzeb rynku. Rok działalności PZAZ-u ukazuje również, jak dużego wsparcia w wykonywaniu choćby prostych czynności potrzebują osoby tam zatrudnione a prowadzona rekrutacja na stanowiskach ukazuje jakie oczekiwania i jakie umiejętności posiadają osoby niepełnosprawne oczekujące na miejsce pracy w PZAZ-ie.

Głównym źródłem finansowania PZAZ-u w Gryfinie, jak i wszystkich ZAZ-ów w Polsce są środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W przypadku PZAZ w Gryfinie środki PFRON będące w dyspozycji Województwa stanowią 38,84% planu kosztów działalności PZAZ. Dodatkowo korzystamy ze środków PFRON w ramach SODIR (Systemu Obsługi Dofinansowań i Refundacji) skąd otrzymujemy refundację wynagrodzenia osób niepełnosprawnych w granicach ok 60% wypłaconych niepełnosprawnym wynagrodzeń. Kolejnym źródłem dofinansowania są środki przekazywane w ramach budżetu samorządu województwa, które wynoszą 9,85%. Wg przyjętego na 2020r. planu finansowego PZAZ w Gryfinie powinien wypracować ze sprzedaży własnych wyrobów i usług ok 30% planu co stanowi kwotę ok 775 tys. zł. w ciągu roku.

Podwyższenie od stycznia 2020r. najniższego wynagrodzenia do kwoty 2600 zł przyczyniło się do wzrostu kosztów wynagrodzenia dla osób niepełnosprawnych wraz z pochodnymi o kwotę ok. 10.305 zł co stanowi kolejne obciążenie dla PZAZ-u.

Nadmieniam, że działalność PZAZ-u prowadzona jest od roku. PZAZ napotykał przez ten rok trudności w pozyskiwaniu stałych zleceń. Udało się w ramach własnych środków wypracować kwotę 168.900,61 zł brutto co stanowiło 6,34 % planu finansowego. Zatrudnione osoby niepełnosprawne wymagały adaptacji, musiały nauczyć się funkcjonować w nowym środowisku. Kadra kierująca dokonywała przesunięć na stanowiskach w celu dopasowania możliwości osób niepełnosprawnych do charakteru wykonywanej pracy. Ponadto należy zauważyć, że wydajność pracy osób niepełnosprawnych jest znacznie niższa od osób sprawnych a czas ich pracy wynosi średnio 4 godziny. Ponadto jeden z działów który został utworzony (strzelnica) pomimo dużego wkładu finansowego Powiatu Gryfińskiego nie został uruchomiony z uwagi na brak środków na doposażenie i bezpieczne oddanie do użytkowania. Jednakże w ramach podpisanego we wrześniu 2019r. porozumienia udaje się go doposażać i częściowo został już uruchomiony. Dyrekcja PZAZ- u obecnie jest w trakcie przeprowadzania analizy funkcjonowania poszczególnych działów. Rozważana jest możliwość utworzenia kolejnego działu i w tym zakresie prowadzone jest również wstępne rozeznanie rynku lokalnego. Uchwała Rady Powiatu w Gryfinie powołująca PZAZ daje możliwość rozszerzenia działalności PZAZ-u jednakże z uwagi na trwałość projektu brak jest możliwości całkowitego zamknięcia działów nierentownych. Zatem celem podstawowym PZAZ-u jest obecnie nawiązanie współpracy z jak największą liczbą kontrahentów w zakresie prowadzonej działalności. W związku z tym oferta PZAZ-u w zakresie prowadzonej działalności jest poszerzana i dostosowywana do potrzeb lokalnego rynku.

PZAZ prowadzi na bieżąco kampanię promującą swoją działalność. Jest ona prowadzona zarówno poprzez stronę internetową, portale społecznościowe jak i liczne spotkania z przedsiębiorcami i przedstawicielami jednostek. Ma na celu dotarcie do jak największej grupy odbiorców co w przyszłości przełoży się na ilość zleceń i dodatni wynik finansowy.

Nadmienić należy, że ustawodawca przez cały okres funkcjonowania PZAZ-u (również po 5-letnim okresie trwałości projektu) zapewnia dotację ze środków PFRON i samorządu województwa.

Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Gryfinie
mgr Bożena Stawiarska
mgr Bożena Stawiarska